

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem v právní věci

žalobkyně: **Y.B.**
státní příslušnost Běloruská republika

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-532/ZA-ZA11-ZA21-2021 ze dne 11. května 2022, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně je občankou Běloruska a dne 22. 7. 2021 podala v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný rozhodnutím specifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku (dále též „napadené rozhodnutí“) rozhodl, že se žalobkyni mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje.

2. Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalobu, ve které namítala, že podle jejího stanoviska byly splněny důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 14a zákona o azylu, protože by jí v případě návratu hrozilo nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. c) téhož zákona. Podle žalobkyně byl žalovaný povinen před vydáním rozhodnutím přihlédnout k dopadům rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně, což neučinil. Podle žalobkyně mělo být zohledněno, že nespáchala trestný čin ani přestupek, žije řádným životem, délka jejího pobytu, skutečnost, že neporušila žádnou povinnost ani žádné imigrační pravidlo, že má dceru žijící v Praze a neudělením mezinárodní ochrany s ní ztratí kontakt, jakož i její věk (68 let) a doložené zdravotní problémy.
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě žalovaný upozornil, že žádost žalobkyně je již druhou v pořadí, poprvé požádala dne 26. 9. 2012 a byla jí udělena doplňková ochrana na dobu 24 měsíců, která však dne 23. 4. 2014 zanikla, protože se jí žalobkyně vzdala. Od té doby žalobkyně pobývala v Bělorusku, přičemž jezdila do České republiky. Dále žalovaný poukázal na to, že žalobkyně je od října 2021 hlášena k pobytu v Pobytovém středisku Havířov, tedy mimo své děti, podle zprávy tohoto střediska ze dne 9. 6. 2022 žalobkyně v pobytovém středisku nadále pobývá, žádnou propustku za účelem bydlení u svých dětí nemá, její rodina za ní byla celkem 4x a telefonuje s nimi. Podle žalovaného je tedy evidentní, že žalobkyně není na péči svých dětí nijak závislá a zcela využívá k pobytu v České republice a případné léčbě svého zdravotního stavu jen oficiální pobytové středisko v Havířově. K namítanému zásahu do soukromého a rodinného života žalovaný uvedl, že žalobkyně si na území České republiky nevytvořila takové rodinné, případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z České republiky a neudělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně má navíc možnost využít zákon o pobytu cizinců. Pokud rodinné vazby nemá a nemůže je prokázat za účelem sloučení rodiny a získání pobytového oprávnění v rámci přechodného pobytu, pak se podle žalovaného této skutečnosti nemůže domáhat prostřednictvím zákona o azylu. K námitkám ohledně zdravotního stavu žalobkyně žalovaný dodal, že důvodem pro udělení humanitárního azylu není řešení situace u osob, pro které by případné léčení v České republice mohlo být výhodnější, než v zemi původu. Ze sdělení žalobkyně a doložených lékařských zpráv nelze učinit závěr, že by se nacházela v přímém a bezprostředním ohrožení svého života nebo že by její zdravotní stav vyžadoval jakoukoliv vysoce specializovanou zdravotní péči, která by jí ve vlasti nemohla být poskytnuta.
4. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Krajský soud zdůrazňuje, že soudní řízení správní je ovládáno dispoziční zásadou a správní soud přezkoumává podle § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) napadené správní rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Je tedy na žalobkyni, aby v podané žalobě nastavila referenční rámec přezkumu napadeného rozhodnutí, jímž je soud vázán (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, publ. pod č. 835/2006 Sb. NSS). Současně platí, že obsah a kvalita žalobních bodů do značné míry předurčuje, jaké právní ochrany se žalobkyni u soudu dostane. Správní soud totiž nesmí rozšiřovat mantinely potenciální ochrany, které je žalobkyně povinna vymezit v žalobě.
5. Žalobkyně uplatnila v žalobě dva žalobní body. Jednak namítá, že vydáním rozhodnutí došlo k podstatnému zásahu do jejího soukromého a rodinného života a ve druhém pak, že

byly splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany specifikované v § 14a odst. 1 zákona o azylu.

6. Zásah do soukromého a rodinného života žalobkyně dovozuje z několika faktorů, mezi které patří její věk (68 let), zdravotní problémy, dcera žijící v České republice a skutečnost, že nikdy neporušila žádné imigrační pravidlo, nespáchala žádný trestný čin, přestupek ani neporušila žádnou svou povinnost. Žalovaný se soukromým a rodinným životem žalobkyně zabýval na straně 10 napadeného rozhodnutí a na základě dílčích skutkových zjištění (mimo jiné, že žalobkyně v minulosti své děti v České republice pravidelně navštěvovala, přičemž si k těmto cestám vyřizovala turistická víza, pozvání, popř. pracovní víza, což může činit i v budoucnu a že je od října 2021 hlášena k pobytu v Pobytovém středisku Havířov, tedy mimo své děti) uzavřel, že případné vycestování žalobkyně není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Na uvedená zjištění a závěry žalovaného žalobkyně v žalobě nereagovala. Jak přitom správně poukázal již žalovaný, tak podle dlouhodobé a ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, kromě výjimečných případů nejsou rodinné vazby cizince v České republice důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (viz např. rozsudky ze dne 28. 11. 2008 č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, ze dne 21. 5. 2010 č. j. 6 Azs 5/2010 - 57, nebo usnesení ze dne 22. 4. 2021 č. j. 7 Azs 27/2021 - 24). Podle přesvědčení krajského soudu se žalovaný předmětnou otázkou zabýval dostatečně a z jeho nezpochybněných závěrů se nepodává, že by životní (rodinná) situace žalobkyně byla natolik výjimečná, aby opravňovala mimořádné udělení doplňkové ochrany z důvodu nepřiměřeného zásahu do jejího soukromého a rodinného života. Na tom nic nemění ani vyšší věk žalobkyně, její zdravotní stav, dcera a syn v České republice a skutečnost, že neporušila žádné právní povinnosti, které bez dalšího nevypovídají nic o výjimečném rodinné situaci žalobkyně a nejsou samy o sobě důvodem pro mezinárodní ochranu. Závěr žalovaného, podle kterého vycestování žalobkyně není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, proto za této situace obстоjí.
7. Druhý žalobní bod založený na tvrzení, že žalobkyni hrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu (*tj. vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu*), v žalobě blíže rozvedený nebyl. Krajský soud proto z výše uvedených důvodů přezkoumal uvedený žalobní bod pouze v té míře obecnosti, v jaké jej žalobkyně v žalobě uplatnila. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí tímto důvodem zabýval velice stručně na stranách 9 a 10, kde s odkazem na informace OAMP ze dne 28. 6. 2021 uvedl, že v zemi původu žalobkyně neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k ní za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Krajský soud má sice za to, že s ohledem na datum rozhodování (11. 5. 2022) se měl žalovaný zabývat více aktuální situací, zejména po 24. 2. 2022 v souvislosti s invazí ozbrojených sil Ruské federace na Ukrajinu, na které se Bělorusko podle veřejně dostupných zpráv nepřímo podílí (přínejmenším z jeho území měly být podniknuty útoky ruských vojsk na sever Ukrajiny), ale v tomto konkrétním případě v tomto pochybení nespátřuje takovou vadu, pro kterou by bylo namíste napadené rozhodnutí zrušit. V Bělorusku rozhodně neprobíhá ozbrojený konflikt takové intenzity, že by každý civilista byl již z důvodu přítomnosti na jeho území vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Za tohoto stavu bylo na žalobkyni, aby prokázala dostatečnou míru individualizace ve vztahu k její osobě. Žalobkyně však v žalobě neuvedla nic, co by nasvědčovalo tomu, že

v Bělorusku probíhá svévolné (nerozlišující) násilí a že jsou u ní dány takové okolnosti (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že jeho terčem bude (může být) právě ona. Žalobní bod proto důvodný není.

8. Závěrem a nad rámec žalobních bodů krajský soud dodává, že nezpochybňuje, že Bělorusko je považováno za autoritářský stát a z hlediska dodržování lidských práv jde o problematickou zemi, přesto nadále není důvod, aby správní soudy vyhovovaly žadatelům o udělení mezinárodní ochrany bez ohledu na konkrétní azylový příběh a zejména bez ohledu na konkrétní žalobní body. Takový mimořádný postup sice není v obecné rovině v azylových věcech zcela vyloučen, je však vyhrazen výjimečným situacím, a to zpravidla pouze v případě pokud by hrozilo porušení zákazu „non-refoulement“ ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Takové důvody, které by svědčily o hrozbě újmy žalobkyni spočívající v ohrožení jejího života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení a trestání, však krajský soud v přezkoumávané věci neshledal. Platí přitom, že taková hrozba by musela být reálná, nikoliv pouze hypotetická. Nutno dodat, že žalovaný se vnitřní situací v Bělorusku a azylovým příběhem žalobkyně zabýval, a to (na rozdíl od posuzování ozbrojeného konfliktu) poměrně podrobně na stranách 4, 5, 8 a 9 napadeného rozhodnutí a poukázal mimo jiné na to, že žalobkyně v dubnu 2021 legálně a bez potíží opustila Bělorusko, v minulosti ve vlasti žádné problémy neměla, pouze jednou ji pronásledovaly neznámé osoby. Na základě zpráv o Bělorusku pak mimo jiné konstatoval, že přestože režim proti svým oponentům postupuje plošně a masivně, nelze hovořit o náhodném násilí či pronásledování. Vzhledem k tomu, že žalobkyně nepatří do ohrožených složek (přední členové opozice, členové ozbrojených složek, kteří vystoupili proti režimu nebo přímí účastníci demonstrací), není organizátorkou ani mluvčí žádné opoziční skupiny, veřejně na žádném setkání nevystupovala a ani ho neorganizovala, nehrozí jí podle závěru žalovaného skutečné nebezpečí ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. S odkazem na informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 21. 7. 2020 ohledně občanů žádostí občanů Běloruska o mezinárodní ochranu v zahraničí dále dodal, že nebezpečí ve smyslu fyzickém nehrozí ani od státu ani od soukromých osob. Nebylo zaznamenáno ani znevýhodnění či diskriminace na základě žádosti o mezinárodní ochranu. Uvedené závěry nejsou podle přesvědčení krajského soudu v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu týkající se situace v Bělorusku (srov. např. usnesení ze dne 9. 1. 2020, čj. 7 Azs 168/2019-33, bod 14; či ze dne 29. 1. 2020, čj. 10 Azs 436/2019-28, bod 9).
9. Z výše uvedených důvodů krajský soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
10. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s.; žalobkyně v řízení úspěšná nebyla a žalovanému podle obsahu spisu nad rámec jeho běžné úřední činnosti v řízení žádné náklady nevznikly. Krajský soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 30. září 2022

Shodu s prvopisem potvrzuje M. R.

JUDr. Martin Láníček
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje M. R.